

CHWILA

Cena egzemplarza 20 Mk.

Dziennik dla spraw politycznych, społecznych i kulturalnych.

REDAKCJA: PASAŻ HAUSMANA 8. — ADMINISTRACJA: PASAŻ HAUSMANA 3, I p.

Niezależność pocztową opłacono ryczałtem. Telefon Nr. 322. KONTO CZEKOWE Nr. 144.434.

PRENUMERATA: miesięczna w domu 48) Mk. — zamiejscowa 5... Mk. — zagr. 700 Mk.
 CENA OGŁOSZEŃ: Zwykłe ogłoszenia w wiersz jednosp. 20 Mk., nadzw. i nekrologia w wiersz dwusp. 30 Mk., komunikaty i wiadomości po krocie 90 w tekście i przed kr. 12) Mk., ogłoszenia na pierwszej stronie 18) Mk., gratulacje i wiadom. zaręczynowe i ślubne w wiersz 80 Mk., najmniej 8 w. — 400 Mk. Drobne ogłoszenia: za słowo 8 Mk., matrymonialne prywatne korespon. kupne - sprzedaż: 9 - Mk., dużym drukiem podwójnie.
 Cała stronica 20.000 Mkp.
 Pół stronica 10.000 *
 Cała stronica pierwsza pod nagłówkiem 50.000 *
 Jedna szpalta na pierwszej stronie 30.000 *

קורסים עבריים 12648

Wpisy na Kurs języka hebrajskiego dla dzieci i dorosłych przyjmuje B. Siwek, Pasaż Hausmana 7.

Zwycięstwo zdrowej myśli.

Lwa narodów — jedyny pozytywny rezultat wojny światowej — nie cieszyła się dotąd w świecie demokratycznym zbyt wielkim uznaniem i sympatją. Uważano ją — i to w znacznej mierze słusznie — za narzędzie „mocarstw sprzymierzonych i skończonych” dla wykonania traktatu wersalskiego, do czego przyczyniła się zresztą w pierwszym rzędzie fatalna okoliczność, iż „Umowa Związku Narodów” stanowi formalnie pierwszą część traktatu pokoju z 28. czerwca 1919 r. Ostatnio wypłynęły jednak na porządek dzienny Ligi narodów dwie sprawy, których racjonalne załatwienie zdolne jest podnieść prestige Ligi w sposób bardzo poważny. Pierwsza z tych spraw — sprawa Górnego Śląska — została pomysłowo już załatwiona, druga — akcja kredytowa na rzecz Austrii — wyczekuje załatwienia. I okazuje się oto, że pełną pracę musieli ci wszyscy, którzy, nie zapoznając całego imienia niedomagań nowego organu międzynarodowego, uważali go jednak mimo wszystko za pierwszy załóżek, za początek słabego tworu politycznego, który przy odpowiednim rozwoju może z czasem stać się rzeczywistym Związkiem narodów (a nie tylko, jak teraz, państw zwycięskich), rozjemcą sporów między państwowych i istotnym regulatorem całokształtu problemów życia międzynarodowego. Do tego celu narazie jeszcze bardzo daleko, — fakt jednak, że Rada Ligi zdołała rozwiązać problem Śląska, wobec którego Rada Najwyższa okazała swą niemoc, dodaje otuchy, a zarazem nakazuje ideę Ligi narodów w wysokiemu trzymać poszanowaniu i usilnie starać się o moralne jej zwycięstwo w świadomości społeczeństw i narodów.

Ci ten mają na oku istniejące w poszczególnych państwach europejskich, prywatnie względnie nieoficjalnie Ligi Związku narodów, których Rada generalna, obradująca tym razem w Wiedniu, przed kilku dniami zakończyła swe obrady. Prasa polska przemilczała je, jak dotąd, niemal zupełnie, aczkolwiek brali w nich udział także i delegaci polscy. Dla nas jednak jest „Unia Ligi Związku narodów” organizacją co najmniej równie ważną jak oficjalna Liga narodów, gdyż na platformie dobrowolnego zrzeszenia spotykają się tu już dzisiaj najbardziej wybitniejsi przedstawiciele społeczeństw europejskich i w atmosferze dążności do wzajemnego zrozumienia i wzajemnej tolerancji obradują nad piekącymi problemami polityki czystszej — problemami, których oficyjalna polityka inaczej jak ogółem i młoczem rozwiązywać jeszcze nie umie. Na Radzie generalnej Unii Lig Związku czuć już dziś powiew prawdziwej kultury przyszłości — czuć szczerą tendencję pokojowego załatwienia problemów politycznych.

Obrady wiedeńskie Rady generalnej Unii

Danina na kapitały ruchome.

Zajmowała się tem ankieta w ministerstwie skarbu.

(Telefonem od warszawskiego korespondenta „Chwila” (eg.))

Warszawa 24. października. W Ministerstwie Skarbu odbyła się pod przewodnictwem ministra Michałskiego w obecności posłów Osieckiego, Loewensteina, Diamanda oraz przedawców banków Askana ego, Kornreicha, Karpińskiego, Fajansa i Szymańskiego, ankieta w sprawie obciążenia daniną także kapitałów ruchomych. Dyskusja wyłoniła cały szereg argumentów za daniną i przeciw. Wysłunęto też rozmaite projekty dotyczące sposobu obciążenia banknotów. Jeden z takich projektów wysunął poseł Diamand, który w ten sposób wyobraża sobie daninę na gotówkę: Równocześnie z daniną ogólną ustawa obejmie także daninę kapitałów ruchomych, orzekając że w dniu wejścia ustawy w życie gotówka znajdująca się w obiegu obniża swoją wartość w miarę nałożonej daniny. W ten sposób bilet tysiącmarkowy stanie się banknotem obiegowym na 900 względnie 800 franków, stosownie do tego czy danina na gotówkę będzie wynosić 10 czy 20 procent. Daniny i podatki już nałożone o ile zostaną spłacone do pewnego terminu uiszczą się z pełnym policzeniem biletów bankowych.

* Jednocześnie Polska Kasa Pożyczkowa rozpoczyna stemplowanie swych zasobów biletów

Ligi Związku narodów są z jeszcze jednego powodu dla nas Żydów (którzy nie mamy narazie w Unii swego następcy) nader ważne i znamienne. Sprawa ochrony mniejszości narodowych wybiła się — nie w związku z Żydami i kwestią żydowską — na czoło obrad. Ochrona mniejszości narodowych!... Ile sztyderstwa i nienawiści spadło na naród żydowski z powodu tej idei, żydowski jedynie interesy mającej rzekomo na celu! Ile szlachetnego oburzenia wylał na nas choćby tylko antysemityzm polski! Okrzyczano ochronę mniejszości za piekielny instrument polityczny „mocarstwa anonimowego”. Polska i Rumunia po długim dwo-piero wahaniu ratyfikowały traktat dodatkowy o ochronie mniejszości, a że uczyniły to z ciężkim sercem i bardziej niż niechętnie, o tem wiemy wszak nazbyt dobrze.

Dzisiaj sama Polska powołuje się na traktat ten, broniąc interesów swoich własnych mniejszości na Litwie, w Niemczech itd., a opinia kulturalna Europy uważa ochronę mniejszości narodowych za na przykład wręcz obowiązek Ligi narodów. Na dziedzi wiedeńskim wywołał były ambasador austriacki Dr. Dumby: Naturalną konsekwencją przesunięcia granic wskutek nowych traktatów pokojowych jest fakt pozostawienia obcych mniejszości narodowych w łonie państw nowopowstałych. Traktat pokojowy przewiduje ich ochronę. Zrealizować jednak tę ochronę i w życie ją wprowadzić — oto zadanie i obowiązek Ligi narodów. Dr. Dumby zgłosił dla tego rezolucję, domagając się założenia przy sekretaryacie Ligi narodów

bankowych przy pomocy maszyny wynalazki lwowskiego profesora politechniki Negrusza, stemplującej 3.600 egzemplarzy na godzinę. Wobec tego że skarb państwa jest w posiadaniu 1.200 takich maszyn, można niemal stemplować dziennie przeszło 43 milionów. Obliczają, że biletów bankowych od stumarkowych i wyżej wydrukowano dotychczas 159 milionów sztuk wobec czego stemplowanie całego zapasu banknotów (100—500—1.000—5.000) trwałoby zaledwie kilka dni. W międzyczasie puści rząd stopniowo w obieg noty stemplowane które będą mniej wartościowe 10 względnie 20 procent, ale stanowiąc będą już system decymentalny. Dla ułatwienia publiczności orientacji rozkolportowałoby się tabele przeliczenia na wzór takich tabel używanych przy wymianie koron na marki.

Projekt p. Diamanda podajemy tutaj w streszczeniu aczkolwiek ankieta już z samego swego charakteru nie mogła powziąć żadnych uchwał. Jest jednak prawdopodobne że o ile nawet ten projekt w całości swej nie będzie zrealizowany, to w każdym razie będzie służył za podstawę obciążenia gotówki daniną państwową.

stałej komisji dla spraw mniejszości narodowych, która by miała prawo z własnej inicjatywy przedkładać sprawę mniejszości Radzie Ligi, a nadto prawo wysyłania komisji śledczych na miejsce, przyciem członkowie Ligi nie mogliby występować przeciw temu z zarzutem naruszenia ich suwerenności.

Gdy w tej kwestii — nietykalności suwerenności — zastrzegli się delegaci czescy, wietrząc w wniosku Dumby prowokację niemiecką, odpowiedział im Dr. Plenar: „Bądźmy otwarci i powiedzmy sobie jasno: Nowy, upragniony zewsząd międzynarodowy porządek prawny przynosi za sobą ograniczenie suwerenności pojedynczych państw, a toli bez takiego ograniczenia nie jest możliwe nowy porządek prawny. Skoro państwa godzą się na rozbrojenie obligatoryjne, sądy rozjemcze i międzynarodowe sądownictwo, to w każdym takim wypadku zrzekają się części swej suwerenności. Lecz na tem polega właśnie nowa idea prawna, której ma służyć Liga narodów”.

Wnioski Dra Dumby znalazły też wśród ogółu delegatów zrozumienie i zostały przyjęte.

Jest to narazie tylko moralne zwycięstwo zdrowej myśli politycznej, jaką jest ochrona mniejszości narodowych. Wcześniej lub później musi jednak przyjść i zwycięstwo faktyczne, gdyż „kwestya ochrony mniejszości jest — jak słusznie twierdził Dr. Plenar — jedną z najważniejszych dla konsolidacji stosunków politycznych i narodowych w Europie. Dopóki nie osiągniemy tu rzeczywistych rezultatów w kierunku wyrówna-

nia różnic i uznania praw mniejszości, dopóty nie możemy mówić o rzeczywistym pokoju w Europie".

Dr. W. Berkelhammer.

Komisja angielska w Palestynie.

Jerozolima. (ZBK.). Przybyli tu major Beman i pułk. Young, którzy z polecenia angielskiego ministerstwa kolonii podjęli podróż inspekcyjną po Transjordanii, Palestynie i Mezopotamii. W listopadzie powrócą obaj delegaci z Mezopotamii do Jerozolimy, gdzie odbędą z sir H. Samuellem konferencję w sprawie ważnych zagadnień palestyńskich.

Francja wobec syonizmu.

Jerozolima. (ZBK.) Konsulaty francuskie w całej Palestynie i Syrii otrzymały instrukcje, by wobec ruchu syonistycznego zajęły przyjaźniejsze stanowisko.

Przeciw arabskiej delegacji.

Jerozolima. (ZBK.) Arabskie pismo „Palestine“ donosi, że w Mazarecie i innych miejscowościach utworzyły się arabskie zrzeszenia dla zwalczania delegacji, która wyjechała do Londynu. Zrzeszenia te wysłały do Wysokiego Komisarza protest, w którym zamierzają, że delegacja nie ma prawa przemawiania w imieniu całego narodu arabskiego

Ułatwienie emigracji z sowieckiej Rosji.

Pomoc rządu litewskiego.

Paryż. (ZBK.) Jak wiadomo oświadczył rząd sowiektów gotowość zezwolenia na wyjazd z sow. Rosji pewnym kategoriom osób: i tak żonom wyjeżdżającym do mężów, dzieciom do rodziców i rodzicom do dzieci, nacyo zaś braciom i siostram do rodzeństwa pod warunkiem, że krewni, do których osoby te wyjeżdżają, są naturalizowani w krajach swego zamieszkania, sami zaś emigranci nie przekroczyli 18 roku życia lub przekroczyli już 45 rok życia.

Te koncesje rządu sowiektów, tak ważne z względu na umożliwienie masom żydowskiej ludności legalnego wyjazdu, nie mogły być uzyskane, ponieważ w sow. Rosji nie ma konsulatów państw, do których głównie się zwraca prąd emigracyjny a więc Stanów Zjednoczonych, Argentyny, Kanady itd. Uwzględniając to, zwrócił się Komitet światowej konferencji ratunkowej do rządu litewskiego z prośbą o zezwolenie na przyjęcie uchodźców do Litwy, gdzieby załatwiali wszelkie formalności paszportowe (wizy). Litewska Rada Ministrów po rozważeniu memoriału, przedłożonego przez delegatów światowej konferencji ratunkowej zgodziła się na żądania konferencji. Osobna komisja rządu litewskiego złożona z ministra wojny, ministra spraw wewnętrznych i ministra dla spraw żydowskich podpisała z delegacją komitetu konferencji ratunkowej układ, mocą którego wszystkim uchodźcom z sow. Rosji zezwala się na 3-miesięczny pobyt na Litwie, z tem, że komitet bierze na siebie obowiązek wybudowania baraków dla pomieszczenia uchodźców i pokrycia kosztów ich utrzymania.

Komitet światowej konferencji ratunkowej rozwinął obecnie starania w kierunku rozszerzenia granic rozporządzenia rządu sowiektów, skreślenia wymogu naturalizacji oraz w kierunku zebrania fundusów dla niesienia pomocy uchodźcom.

—U—

Syoniści a Petlura.

Warszawa. (B. P. O. S.) Niedawno prasa żydowska otrzymała depeszę jakiegoś żydowskiego biura prasowego z Tarnowa, podpisującego się „Idress“. Depesza głosiła o jakowychś pertraktacjach Zabotyńskiego z

przedstawicielami rządu Petlury.

Na zapytanie w tej sprawie, wysłane do Londynu, Organizacja Syonistyczna w Polsce otrzymała depeszę od Wł. Zabotyńskiego treści następującej:

Proszę o sprostowanie wiadomości, umieszczonej w „Ukraińskiej Trybunie“ Nr. 133 o pertraktacjach petlurowców z Egzekutywą. Prywatnie rozmawiałem z moimi starymi kolegami i rozmowa dotyczyła środków wspierania pogromów na Ukrainie.

To jest cała prawda o „pertraktacjach“, prowadzonych w Karlsbadzie a rozgłasanych z Tarnowa.

Jak wiadomo Wł. Zabotyński był przed wojną znanym działaczem żydowskim w Odessie, stąd płyną jego osobiste znajomości z ludźmi pracującymi obecnie z Petlurą.

Żydzi na Bukowinie.

Konferencja prem. Avarescu z reprezentantami Żydów.

Czerniowce. Ubiegłego tygodnia był tu rumuński premier gen. Avarescu. Odbył on m. in. konferencję z reprezentantami ludności żydowskiej, pp. posłem drem Straucherem oraz zastępcą organizacji syonistycznej, drem Eberem. Konferencja dotyczyła w pierwszym rzędzie sprawy pobytu żyw. uchodźców z Ukrainy na terytorium Bukowiny.

Prem. Avarescu wysiedlenie uchodźców z Bukowiny uważa za konieczne, a to tembardziej, że pobyt uchodźców na Bukowinie utrudnia w wielkiej mierze sytuację tybuleckiej ludności żydowskiej. Odnosnie do stanowiska Żydów obywateli rumuńskich wobec rządu Rumunii oświadczył premier, że podobnie jak Rumuni na Bukowinie aż do czasu uzyskania wolności czekał cierpliwie na spełnienie swoich postulatów narodowych, tak samo Żydzi obecnie muszą się uzbroić w cierpliwość a czas z pewnością ustosunkuje jak najpomyślniej życie Żydów w Rumunii.

Przewodniczący ludności żydowskiej wskazali na to, że czynienie różnicy między „obywatelem“ a „poddanym“ nie odpowiada ani duchowi traktatu pokojowego ani zasadom konstytucji.

Prem. Avarescu uznał stanowisko przedstawicieli Żydów za swoje i przyrzekł wydać zarządzenia w tym duchu, by nie było żadnych różnic między obywatelami Rumunii.

Podpisanie umowy polsko-gdańskiej.

Warszawa 24 października (tel. wł. — eg.) Podpisanie układu polsko-gdańskiego nosiło charakter niezwykle uroczysty a przeprowadzone było z użyciem ceremoniału zastosowanym w swoim czasie przy podpisaniu traktatu wersalskiego. Duża sala recepcyjna pałacu Rzeczypospolitej zgromadziła bardzo licznych gości ciała dyplomatycznego, prasowego i dziennikarskiego. W środku salonu przy stole zajęli miejsca z jednej strony ministrowie Stęśłowicz, Skrzemuł, komisarz Flućnicki a z drugiej strony prezes senatu gdańskiego dr. Sahn oraz członkowie senatu z Jewelowskim. Cały akt podpisania trwał 45 minut z tego 25 minut przemówienia. Po podpisaniu senator Jewelowski urządził konferencję prasową z przedstawicielami prasy i apelował do nich by dopomogli do urzeczywistnienia dopiero co zawartego układu.

Warszawa. (Pat.) Dziś popołudniu w obecności wszystkich ministrów, posłów na Sejm, przedstawicieli miasta z prezydentem Drzewieckim i prezesem rady miejskiej Balińskim na czele, w obecności grona zaproszonych gości dokonano aktu podpisania umowy polsko-gdańskiej. W zastępstwie nieobecnego prezydenta ministrów, minister Stęśłowicz, zajął posiedzenie przewodnicząc w imieniu miasta Gdańska i rządu polskiego, zwołane celem podpisania umowy wykończony i uzupełniającej do konwencji polsko-gdańskiej.

Warszawa. (Pat.) O godz. 11 i pół prezydent Sahn wraz z senatorami byli przyjęci przez Pana Naczelnika Państwa, także dnia złożyli wizytę zastępcy nieobecnego prezydenta ministrów pa. u ministrów Stęśłowicz, Wi oraz panu ministrowi spraw zagranicznych.

—XX—

Rząd polski przyjmuje decyzję.

Warszawa. 24. października (tel. wł. eg.) Rząd polski zawiadomił Brianda, że przyjmuje decyzję Rady ambasadorów w sprawie górnośląskiej.

Demonstracje Niemców przeciw decyzji genewskiej.

Berlin. (Pat.) Wczoraj odbyły się we wszystkich większych miastach Rzeszy niemieckiej olbrzymie demonstracje na znak protestu przeciwko decyzji genewskiej w sprawie górnośląskiej. W Berlinie i Lustgarten zebrano się wzdle doniesień dzienników niemieckich przeszło 60.000 osób. W tłumie niesiono chorągwie żałobne z napisami „Nie flamy Śląska“ — „Precz z Polską“ itd. Różni agitatorzy uwijali się wśród tłumy, wzywając zebranych do demonstracji przed ambasadą francuską. Gazety niemieckie utrzymują perfornie, że agitatorami tymi byli Polacy którzy chcieli sprowokować masę. Na wiccu tym przemawiali nacyo alstyczni posłowie egarlamentarni i mowcy innych stronnictw. Przed pomnikiem Fryderyka Wilhelma III przemawiał socjalista Barth, który zresztą spokojnie protestował przeciwko rzekomej niegrawiedliwości genewskiej. Na omart Marecky (niem. partya lud.) napadał na Polskę i Francję i odrzucił kategorię decyzji genewskiej. Nacyonalis a Lawerendy wzywał zebranych aby nie pozwolili na kradzież niemieckiej ziemi i powoływał się na hasło Bismarka, iż nie wolno utracić ani pędzi ziemi niemieckiej.

Na zebraniach tych przyjęto rezolucję: Rada najwyższa nie rozstrzygnęła tak, jak tego mogliśmy się spodziewać po wynikach plebiscytu i wielką część naszego niemieckiego Górnośląska czysto niemieckie miasta i przemysł przyznano Polsce, tysiące niemieckich urzędników i robotników traci pracę. Ludność Berlina wobec grożącego braku węgla skazana jest na głód i chłód wobec zbliżającej się zimy. Mijno że 76 proc. węgla górnośląskiego tracimy, mamy płacić kosztą reparacyjną, a na skutek decyzji genewskiej płacić ich nie możemy. Nasz kwitnący przemysł przyznano Polsce. Niemiecki kraj górnośląski w ten sposób skazany jest na zagładę. Lud górnośląski woła z rozpaczą o pomoc. Oświadczamy górnoślązkom, iż nie opuścimy ich, prosimy ich aby nie zwątpili i starali się razem z nami o to, aby jak najrychlej nadszedł czas w którym znów znikną słupy graniczne. Odrzucamy stanowczo decyzję genewską, ponieważ nie odpowiada ona traktatowi wersalskiemu. Wzywamy rząd, aby założył jak najuroczystszy protest przeciwko decyzji tej oraz aby udzielił wszelkiej skutecznej ochrony braciom naszym którzy mają być poddani pod panowanie polskie.

Berlin. (Pat.) Prezydent Rzeszy konferował wczoraj w sprawie położenia politycznego z prezydentem parlamentu niemieckiego Loebem, przywódcą centrowym drem Spahlem, socjalistą Muellerem, Wildem oraz Stensetmanem. Położenie wczoraj jeszcze się nie wyjaśniło. W ciągu konferencji zajmowano się także kwestyą zamianowania i wysłania komisarza Rzeszy do rokowań gospodarczych z Polską w Opolu. W sprawie tej nie przyszło do żadnego porozumienia. Przedstawiciele frakcyj parlamentarnych nie chcą się zgodzić na wysłanie komisarza do Opolu, ponieważ równałoby się to przyjęciu decyzji genewskiej. Niemiecka partya ludowa zdecydowała się nie wstępować do koalicji rządowej ponieważ nie myśli współpracować w takim gabinecie, który pragnie wydać komisarza do

rokowań z Polską. Należy przypuszczać, że wobec takiego stanu rzeczy, utworzony będzie rząd, oparty o starą koalicję. Jest nieprawdopodobnem, aby kanclerz Wirth utworzył nowy rząd, a to już chyba z tego powodu, że osobiście niema po temu ochoty. Parlament niemiecki zbierze się dopiero w środę lub czwartek.

Po dymisji Wirtha.

Berlin. (Pat.) „Berl. Tageblatt“ pisze o ustąpieniu gabinetu: Krok ten był niezbedny, ponieważ uchwała genewska przeszła na gorsze obawy i wychodzi daleko poza ramy traktatu wersalskiego, a oprócz tego ma ona formę dyktatu o charakterze ultimatum. Polityka porozumienia i wykonania reparacji gloszona przez gabinet Wirtha robiła się zupełnie. „Dt. allg. Ztg.“ wzywa do utworzenia rządu obrony narodowej, który wprowadzić nie będzie mógł z bronią w rękę bronić interesów narodu, jednakoż znajdzie jeszcze wiele innych sposobów, by uchronić państwo przed stratami terytorjalnymi.

—0000—

Z obrad „Unii Lig. Związku Narodów“.

Wiedeń. Na wniosek b. ambasadora dra Dumby uchwalono po dyskusji, w której wzięli udział Sir W. Dickinson (Anglia), Dr. E. Plener (Wiedeń), dr. Modlinger (Czechy) i dr. Facinetti (Włochy) następujące rezolucje:

1. Kwestya przynależności do narodowej mniejszości zależy tylko od swobodnej deklaracji obywatela, którą się wciąga w kategoryę narodowych metryk. Ma być przyznana zupełna autonomia kulturalna, przede wszystkim w dziedzinie języka, nauki i sztuki.
2. Ochronę mniejszości należy rozszerzyć na wszystkie mniejszości we wszystkich krajach na zasadzie minimalnych praw, zagwarantowanych w traktacie.
3. Obowiązkiem Ligi narodów jest ochrona mniejszości wogóle, a nie tylko o tyle, o ile w traktacie jest przewidziane.
4. W sekretaryacie Ligi narodów trzeba stworzyć stałą sekcję, któraby zbierała informacje co do mniejszości; ma ona prawo

Fiasko imprezy ekscesarza Karola.

Kłeska wojsk Karola. — Mobilizacya Czech i Jugosławii. — Przed kapitulacyą.

przedstawić Radzie Ligi Narodów sprawy mniejszości z własnej inicjatywy.

Parvz. (Pat.) Jutro odbędzie się posiedzenie konferencji ambasadorów dla obradowania nad ostatnimi wypadkami na Węgrzech.

Budapeszt. (Pat.) Węg. B. K. W kołach wojskowych oceniają sytuacyę wojskową z pełnym spokojem. Zarządzenia rządu okazały się skuteczne i oddziały Karola w ciągu niedzieli zostały odparte przez wojska armii narodowej. Jest nadzieja, że akcyja będzie jutro zakończona.

Praga. (Pat.) Cz. B. pr. W niedzielę odbyło się nadzwyczajne posiedzenie rady ministrów dla rozważenia sytuacji wywołanej powrotem Karola. Stwierdzono, że w ciągu krótkiego czasu Karol występuje dwa razy, przeciwko pokojowi Europy. Po ekspozycy Benesa o sytuacji stwierdzono, że należy uczynić wszystko dla zabezpieczenia interesów państwa. Porozumienie z małą ententą jest zupełne i wspólnie z nią poczyniono zarządzenia. Rada ministrów uchwaliła dalej zarządzić częścową mobilizacyę. Rząd czechosłowacki jest zdecydowany tym razem załatwić ostatecznie i zagagnienie Habsburgów.

Wiedeń. (Pat.) „Montags Ztg.“ podaje że w kołach dziennikarzy amerykańskich rozszalała się pogłoska, jakoby na Karola wykorzystali mach i jakoby Karol już nie żył. Potwierdzenia pogłoski dotychczas nie ma.

Belgrad. (Pat.) Buro belgradzkie. Rząd włoski zawiadomił rząd jugoslawiański że poprze kroki Jugosławii przeciw powroci Karola na Węgry.

Paryż. (Pat.) Havas. Konferencya ambasadorów poleciła przedstawicielom państw sprzymierzonych w Budapeszcie zażądać od rządu węgierskiego ogłoszenia proklamacyi stwierdzającej, że b. król Karol nie ma prawa do tronu, pochwyconia Karola i zmuszenia go następnie do opuszczenia Węgier. Państwa sprzymierzone oświadczają, że w razie niezastosowania się do powyższego życzenia, Węgry poniosą całą odpowiedzialność i wszelkie konsekwencye wynikające z ich stanowiska.

Belgrad. (Pat.) Gabinet postanowił zarządzić mobilizacyę trzech roczników. Wojska

serbskie gromadzą się wzdłuż granicy węgierskiej.

Wiedeń. (Pat.) Havas. „Montags Ztg.“ dowiaduje się, że b. król Karol wkroczył wczoraj o godz. 20 do Budapesztu. Potwierdzenia wiadomości brak.

Wiedeń. (Pat.) „Der Morgen“ donosi z Pragi: Rząd czechosłowacki zawiadomił rząd węgierski, że domaga się wydalenia Karola z Węgier w ciągu 48 godzin. Po upływie tego terminu rząd czeski zastrzeżę sobie wolną rękę przeciwko Karolowi. Zarządzono mobilizacyę wszystkich zdolnych do broni do 32 roku życia. Odezwe mobilizacyjną rozpoczyna w Pradze w niedzielę popołudniu. Ulcami przyciągają oddziały wojsk udających się na dworzec, aby wyjechać na Słowacyę. Oddziały były manifestacyjnie aklamowane. Grając od strony Węgier zamknięto. Na kolejach znieiono 8-godzinny czas pracy.

Wiedeń. (Pat.) Godz. 13. Według ostatnich wiadomości wojska Karola cofnęły się z pod Budapesztu o kilka kilometrów. Wojska rządowe węgierskie otrzymały posiłki z prowincyi. Rząd czeski mobilizował dotąd 4 roczniki, rząd jugoslawiański zarządził mobilizacyę pierwszego powołania. Kilka dywizyi jugoslawiańskich ruszyło już ku granicy węgierskiej.

Paryż. (Pat.) Rząd francuski wysłał depeszę do francuskiego Charge de affaires w Budapeszcie Foucheta, polecając mu, aby interweniował u rządu węgierskiego w ścisłym porozumieniu z przedstawicielami innych mocarstw sprzymierzonych w celu stosownia polityki ustalonej przez sprzymierzonych w lutym br. a wykluczającej restauracyę Habsburgów. „Temps“ dowiaduje się, że oficjalne koła angielskie są zdania, iż sprzymierzeni są nadal związani swą powszechną deklaracyą z 20 kwietnia br. stwierdzającą, że powrót Karola IV na tron nie będzie tolerowany przez sprzymierzonych.

Wiedeń. (Pat.) „Wt. Mittags Ztg.“ donosi, jak podaje z dobrze poinformowanej strony, z Budapesztu, że naczelny wódz wojsk rządowych Nagy z całą energią wystąpił przeciw wojskom Karola. Walka wojsk Horthy-

Z dramatu żdowskiego.

F. Bimko: Of'n breg weissel. (Nad brzegiem Wisły). Nakł. «di Cajtk» Warszawa 1921.

Autor ciekawego ze względu na ujęcie emocyjnego dramatu „Złodzieje“ oraz zbioru nowel o wybitnej ekspresyji zdecydował się przeobrazić i wydać tendencyjną sztukę graną jeszcze w r. 1914, która wykazuje ód początku do końca ślady młodzieńczych koncepcyi, naiwnej konstrukcyi, rażące braki rutyny dramatycznej, namacalne wpływy nieprzetrawionej lektury. Totcz odkładamy dramat Bimki bez wrażenia, z takim samym lekkim uśmiechem, jaki wywołuje u nas dziś np. Ascha „Z biegiem fal“, „Czasy Mesjasza“ czy inna podobna historia. Nie dlatego, jakoby utwór dramatyczny wykluczał wogóle tendencyę (patrz: Ibsen, Björnson itd.) lecz dlatego, że w wspomnianych sztukach narzuca się ona widzowi czy czytelnikowi, zabijając swoją przewagą estetyczną, samoistny cel dramatu. Ta przewaga jest zawsze sztuczna, nie leżąca w niej samej, jest po prostu nakazana akcyi przez autora; temsamem akcyja staje się czemś drugorzędnem, środkiem prowadzącym do celu, który nie wypływa z istoty dramatu. Tendencyja staje się wtedy nicją przewodnią dla autora, do której stosuje budowę sceneryi, konstrukcyę sytuacji, charakterystykę osób, tak że właściwie nie się nie staje, nie się nie rozwija lecz wszystko jest gotowe, ręką

autora przesuwane. Osoby schodzą do rzędu figur szachowych, ro mieś czanych, al nie do potrzeby, brak im wewnętrznego życia, psychologicznej konieczności, czynny nie są wynikiem ich woli i charakterów, sytuacyę przychodzą z zewnątrz i służą niejako do ilustracyi charakterów. Brak bezpośredniości działania powoduje przewagę elementu cząstkowego, retorycznego, albo niekiedy lirycznego który usuwa pierwiastek dramatyczny na dalszy plan, wskutek czego niweczy wszelkie odzafywanie całości na duszę widza.

Miejsce akcyi w naszym dramacie: wieś polska; czas: rok 1913. Motyw przewodni: stosunek Żydów i Polaków teraz i dawniej. Trzy pokolenia — osiadłe z dziada prądziada na ziemi, którą ukochoł, za którą kłótwę przelewał, obecnie zmuszone zmianą stosunków i fiastrojów do porzucenia siedziby rodzinnej — to dramatis personae. Skąd się wzięła ta zmiana — nikt nie wie, takt się wiad tem nie zastanawia, a autor tego także nie wyjaśnia. Wisi ona jak znora nad (wszystkimi, przytłacza swoim ciężarem, zakłóca spokój, zatruwa życie, psuje radość, niszczy szczęście, zaciemnia blask młodość, tłumii jasność dnia, potęguje grozę nocy. Bimko umie ten nastrój straszny, ponury, ciężarny wnieszczyć w wydobyc. Służą mu do tego różne środki: tajemnicze schadzki, pora nozna, krótki, urywany dialog, złowrogi zdarzenia, romantyzoliryczne pierwiastki i wiele innych efektów, słabo uzasadnionych, radko koniecznych ale w chwili uzafających. Na ile tego nastroju przesuwają się szeregi osób, reprezentujących o-

we trzy pokolenia. A więc w boju o wolność Polski oslepiły dziadek Gabriel, który podczas powstania chował panów-szlachciców w kominie, szanowany i czczony przez chłopów, których zwolnił od pańszczyzny, zanim ją oficjalnie zniesiono; za to ginie teraz — właściwie przypadkowo od kuli chłopackiej, która przeznaczona była dla jego dumnego wnuka Ignasia. Gabriel jest w koncepcyi autora ucieleśnieniem miłości Żyda ku Polsce, która płaci swym wiernym synom kamieniem za chleb. Syn jego Henoch idzie w ślady ojca, nie chce niczyjej krzywdy, obchodzi się z chłopami życzliwie, po przyjacielsku, a jednak niszczą mu młyn, i nie chcą mu ratować tonącego dziecka. A kiedy mimo nalegań żony zwłoka z sprzedażą drogiej mu ojcowizny, podpala ją mu dwór i niszczy cały jego dobytek. Trzecie pokolenie, najmłodsze jest także przywiązane do grudy ojcowskiej, choć bardziej zróżnicowane. Janusz, malarz, zachwyca się pięknem przyrody polskiej, Ignasz, bawi się w paniczka, spędza cały czas na polowaniu w lasach ojczystych, czyniąc zadość swoim krwiożerczym (!) popędowi i kocha się w szlachciance Bronce z „Jasnego dworu“; Baruch ma sklep w Warszawie przy ulicy, zamieszkałej przez chrześcijan, który musi zamknąć z powodu antysemityzmu a jednak trudno mu wierzyć, że nastaną jeszcze gorsze czasy dla Żydów. Dla uzupełnienia tego obrazu wprowadza autor nadto pachciarza z żoną, którzy nie mogąc dłużej wytrzymać wśród nowych stosunków, jada do Ameryki szukać lepszej doli.

ego z wojskami Karola wypadła na korzyść Horthyego. Stanowisko Horthyego uważają za zabezpieczone, gdyż karlistów odparto od Budapesztu i Karola nie dopuszczono do wkroczenia do stolicy.

Warszawa. 24 października (tel. wł. eg.) W związku z akcją b. cesarza Karola na Węgrzech odbywają się w praszkich kołach politycznych bezustannie narady. Benes kłócił się z przedstawicielami dyplomatycznymi małej ententy a następnie z posłami Francji, Anglii i Włoch. Również p. Benes odbył kilkakrotnie rozmowy z ministrem spraw wojskowych i szefem sztabu generalnego. Czeskie i niemieckie partje socjalistyczne ogłosiły manifest nowo wywołujący proletaryat do walki z Habsburgami.

Budapeszt. (Pat.) Radio. Wyprawa Karola, jak się zdaje, zupełnie się nie udała. Walka karlistów z wojskami rządowymi pod Budapesztem rozpoczęła się w odległości 11 km. od stolicy. Wojska rządowe otrzymały znaczne posiłki. Oddziały karlistów są w przymym odwrocie na Herczeghalom (60 km. od stolicy). Marszałek Hegedüs, który po zakończeniu walki przybył jako parlamentarzysta do Betlema, zaproponował wstrzymanie operacji wojskowych. Oświadczono mu jednak, że zarówno przedstawiciele wielkiej jak i małej ententy są za tem, aby Karol natychmiast opuścił terytorium węgierskie. Rokowania pozostały bez rezultatu. Wkrótce potem rozpoczęła się walka z Ostenburgiem.

Wiedeń. (Pat.) „N. Fr. Presse“ donosi z kół dyplomatycznych o nieskontrolowanej dotychczas pogłosce, jakoby Karol został pojmany. Dotychczas jednak potwierdzenia tej wiadomości brak.

Wiedeń. (Pat.) „W. Allg. Ztg.“ Wiedza wiadomości nadeszłych ze Szwajcaryi Karol wysłał do szwajcarskiej rady związkowej list, w którym zakomunikował o swoim wyjeździe i między innymi prosi na wypadek nieudania się planu by rada związkowa zajęła się jego dziećmi, ponieważ jest zdecydowany nie przeżyć swej kłębki.

Budapeszt. (Pat.) W. B. R. Przy rokowaniach które odbyły się dziś przedpołudniem między przedstawicielami rządu węgierskiego a przedstawicielami Karola, sformułowano 7 następujących punktów warunków: 1) bezwarunkowo złożenie broni. 2) doradcy króla mają być postawieni przed sąd wojenny, 3)

żołnierze mają być rozbrojeni i bierzmyją karę, 4) definitywna abdykacja króla, 5) król będzie internowany na Węgrzech tak długo aż nie będzie uregulowana kwestya jego wyjazdu, 6) definitywne miejsce pobytu jakoteż szczegóły odjazdu ustalać będzie mocarstwa, 7) doradcy polityczni króla będą postawieni przed sąd wojenny. Warunki te wręczono Gratzowi, który zobowiązał się przedłożyć je królowi i polecić ich przyjęcie. Odpowiedź króla dotychczas nie nadeszła. Kontynuowana dalej akcja wojskowa doprowadziła do panicznego odwrotu wojsk królewskich, które pozostawiły wiele jeńców. Król wraz z orszakiem i wojskiem wpadł do pociągu przygotowanego w pośpiechu i odjechał w kierunku Komorna. Rząd uważa w ten sposób akcję wojskową za ukończoną, ponieważ jest zdania, że król nie ma widoków poprawienia sytuacji przez ściągnięcie nowych posiłków. Pronay i Hejjas oświadczyli się ponownie za naczelniem państwa.

Paryz. (Pat.) Havas. Genewski sprawozdawca „Marina“ dowiaduje się od mężów zaufania Karola, że tenże wyruszył na Węgry bez nadziei odwrotu, wie bowiem, że gdyby się musiał cofnąć, nie znajdzie miejsca ani w Szwajcaryi ani nigdzie indziej. Od kilku dni szturnowano do niego z Węgier by wrócił. Jego kombinacje opierały się na tem, że mała ententa będzie sparaliżowana w swoich siłach walką w Albanii, że wojska rumuńskie są skoncentrowane w Besarabii celem strzeżenia granicy przed wkroczeniem mas głodujących w Rosyi, wreszcie że Słowacyzna jest dla Czechosłowacji nieprawną. Co do Włoch należało przypuszczać, że nie będą one stawiały oporu powrotowi Karola, tak jak nie sprzeciwiały się powrotowi Konstantyna do Grecji. Mężowie zaufania Karola liczą także na to, że ani Francya ani Anglia nie będą się zbytnio sprzeciwiały jego powrotowi.

Loafield. (Pat.) Radio. Rząd francuski zawiadomił rząd angielski, że zgodzą się z nim w zupełności co do konieczności bardziej energicznych środków przeciw akcji Karola.

Mqr. Ostrawa. (Pat.) Wskutek zarządzeń mobilizacyjnych zamknięte zostały telefony dla rozmów prywatnych z zagranicą.

—II—

Ślad niewykorzystanego konfliktu dramatycznego znajdujemy w drugim akcie, gdy rozmiłowana w Ignasiu szlachcianka chce go przeciągnąć na swoją stronę, poślubić go i wprowadzić do kotłarni ojcowskich, gdzie go owieje duma szlachecka, gdzie spocznie na jej piersiach opancerzonych w krzyżyk święty, gdzie go powiają obrazy Kościuski, Matejki, gdzie pod obrazem Małki Boskiej oczyści duszę i odczuje dopiero głęboką, nieograniczoną miłość do ziemi i kraju, gdzie go czeka rekompensacja jej miłości i zapomnienie tego, co było. Ale Ignas, który przedtem gotów był stanąć z nią razem na ślubnym kobiercu w kościele, nie czynił bowiem różnicy między własnym a „jasnym dworem“ nie może teraz gdzie mu na każdym kroku tę różnicę uświadamiają i dają odczuć, zapomnieć o swych srebrnobrodych przodkach, nie chce oderwać się od duszy swego dworu i burłować zżecznością na jego ruinach. Ten konflikt między miłością do Bronki a przywiązaniem do społeczeństwa i rodziny rozwiązuje autor niespodzianie w ten sposób, że Bronka śmiejąc z domu aby razem z ukochanym na łalekich preryach Ameryki (!) spędzić dalszy żywot w szczęściu i zapomnieniu. Tak samo nagłe i niespodzianie dowiadujemy się o miłości Janusza do Sary, sieroty bez rodziców, która była podporą ślepego dziadka, przelocka, któremu Janusz na kilku stronach wyklada teorię miłości, bardziej naiwną niż sama słuchaczka. W alegorycznym epilogu wreszcie, równie zbędnym jak wiele innych scen, widzimy całą rodzinę odpoczywającą gdzieś w polu, na

drodze — do Palestyny (!). Baruch siewki natopiony w garnarze (!), mała Mania cicho popłakuje, wszyscy przygnębieni puszczali głowy, gdy wtem głos zmarłego dziadka daje im pocieszające rady na drogę i prorokuje im, że droga i ocl jeszcze łaleki, ale choć oni wymrą na pustyni, dzieci ich wejdą do obiecanej krainy, gdzie zbierać będą najpiękniejsze owoce z suchych drzew, które już dwa tysiące lat nie rodziły, gdzie ta psasków zboże złać a z skał woda; pić będą...

Pod względem formy przechodzi autor niekiedy z prozy w poezję, ale bez wewnętrznej konieczności, wskutek czego wytwarza się sztuczny patos, nie liczący wcale o bliższą sytuację. Charaktery osób nie są pogłębione. Tu i ówdzie wskazuje jakiś rys na głębsze ujęcie duszy np. u Henecha, u którego wiara silniejsza od rzeczywistości, przechodzi w rodzaj mistyki, ale i ten rys nie jest dociągnięty i urywa się w środku. Nerwową pływka żona jego Klara, romantyk Janusz, bujny Ignas, wpa rzonej w przeszłość Gabriel wykazują pewien dar obserwacyjny autora, dzięki któremu nabierają trochę życia i znaczenia. Ze autor posiada żyłą dramatyczną, na to wskazują efektywne zakończenia pojedynczych aktów, katastrofą, próby wprowadzenia tansy na scenę i chóralnego sposobu mówienia. Są to naturalnie tylko ślady, z których żadnych daleko idących wniosków wyciągnąć nie można, a ogół dramat „Nad brzegiem Wisły“ nie stanowi poz tytowej wartości w literackim dorobku Bieńki.

M. Bienenstock.

Amerykanie dzieciom rosyjskim.

Warszawa. 24. października (tel. wł. eg.) »Przegląd. Wieczorny« donosi, że niewymienieni ofiarodawcy amerykańscy przeznaczili 100 000 dolarów na cele pomocy dzieciom rosyjskim, które schroniły się do Polski.

Echa mordu w Moskwie.

Warszawa. 24. października (tel. wł. eg.) »Izwestia« moskiewskie omawiają zabójstwo członka polskiej komisji repatriacyjnej Frąckiewicza i stwierdzają, że morderstwo to dało prasie polskiej asumpt do wystąpienia przeciw Rosyi sowieckiej. »Izwestia« stwierdzają, że Makaruk otrzymał posadę w polskim komisaryacie bez wiedzy Cziczczina, wobec czego władze sowieckie były pozbawione możności ostrzeżenia polskiej delegacji, że Makaruk notowany jest w aktach kryminalnych.

Uniwersytet ukraiński w Pradze.

Praga (EE) W niedzielę odbyło się tu uroczyste otwarcie uniwersytetu ukraińskiego. Rektor Kolessa wygłosił przemówienie w którym przedstawił historię stosunków czesko-ukraińskich i wyraził zadowolenie z przeniesienia uniwersytetu z Wiednia do Czech. Rektor uniwersytetu praskiego podkreślił kulturalną solidarność Słowian. Przemawiali przedstawiciele młodzieży bułgarskiej, jugosłowiańskiej i białoruskiej, oraz przedstawiciel Rusi Przykarpackiej. Przedstawiciel czeskiego min. spraw zagr. Blachar podkreślił kulturalne znaczenie uniwersytetu i zaznaczył, że celem młodzieży ukraińskiej studyjacej w Pradze powinna być jedynie nauka. Wobec tego oświadczenia przedstawiciele polityczni ruscy E. Lewicki i Słowiński nie przemawiali.

Chronika palestyńska.

Dary dla żyd. biblioteki narodowej.

Brytyjskie muzeum w Londynie ofiarowało żydowskiej bibliotece narodowej w Jerozolimie sześciotomowy katalog dodatkowy zawierający dzieła nowonabyte przez księgozbiór muzealny od roku 1881 do roku 1915. Żadny dar otrzymała biblioteka od organizacji „Cejre-Chon“ a mianowicie zwój aktów pt.: „Syonizm“ z archiwum rosyjskiego min. spraw zagr. z r. 1906—1907; są to wspomniane Dawida Wolfsohna do Stojypina z uwagami urzędowymi ministerstwa. Organizacja syonistyczna w Ameryce przesłała bibliotece ponownie 30 dzieł zawierających modernistyczne dzieła angielskiej literatury.

Podwyższenie taryfy pocztowej.

W celu pokrycia deficytu powstałego w palestyńskim zarządzie pocztowym zwrócił się zarząd pocztowy w Palestynie do centrali pocztowej w Londynie z prośbą o pozwolenie podwyższenia taryfy pocztowej. W związku z tem taryfa pocztowa w Palestynie zostanie podwyższona przeciętnie o 30 procent.

Niemiecki konulat w Jer z limie.

Niemiecki wicekonul dr. Kopp przybył do Jerozolimy i urządza prowizorycznie w budynku hiszpańskiego konsulatu.

Stan budowy szos.

Droga z Tyberjas do Semach jest już bliska ukończenia. Robocznicy mieszkają w obozie w Kinereh. 80 robotników pracuje nad budową szosy z Kinereh do Semach poprzez Daganię. W najbliższym czasie rozpocznie się praca nad budową mostu nad Jordanem w tem miejscu, gdzie Jordan wpływa z jeziora Kinereh. Przy budowie mostu Tyberjas—Tabcha wykończyła przy budowie Haawolah pracuje około 300 robotników oraz 60 roboczników.

CLOU SEZONU w knoteatrach »WANDA« i »WARSZAWA«
Od DZIŚ PREMIERA sensacyjno obyczajowego dramatu w 6 wielkich aktach p. t.
ZA CESARZA... (Czwarte przykazanie) pełnego em cyi,
ilustrującego zgubny wpływ b. rządu austriackiego na moralność, wedle mot wów
Noweli Anzeusgrubera ze słynnym z filmu »Arsen Lepain« **Louis Ralfem** w gł roli

Walka z gruźlicą w Województwie lwowskim.

Lwów, 24. października.

Na ten temat toczyła się dyskusja na konferencji, która się odbyła w Wojewódzkim Urzędzie Zdrowia w Lwowie w dniu 22. października br. pod przewodnictwem dr. Mikołajskiego. Po przedstawieniu sprawy w referacie Dr. Moslera zabierali głos wszyscy obecni, wyrażając uznanie dla pracy organizacyjnej Wojewódzkiego Urzędu Zdrowia, który zdołał w przeważnej części powiatów Województwa utworzyć Powiatowe Koła walki z gruźlicą i kilkanaście Przychodni przeciwgruźliczych.

Prof. Wiczkowski zwrócił uwagę na Kasy chorych i Tow. Czerwonego Krzyża, które w organizacji walki z gruźlicą powinny udzielić znacznej pomocy.

Prof. Groer rozwinął ogólny plan walki z gruźlicą, podkreślając potrzebę wyszkolenia pielęgniarek i opiekunek społecznych.

Prof. Nowicki wskazał potrzebę zorganizowania walki z gruźlicą także w innych Województwach Małopolski.

Dr. Węgrzynowski przedstawił program działalności w najbliższym czasie Tow. walki z gruźlicą we Lwowie, które nadal zamierza skupić swe usiłowanie wyłącznie na miasto Lwów, aby stworzyć tutaj wzorowy pod każdym względem ośrodek walki z gruźlicą, który byłby szkołą dla prowincji.

Doc. Gąsiorowski wyraził zdanie, że w walce z gruźlicą powinno się uzyskać znaczne finansowe poparcie z funduszy rządowych, przeznaczonych na walkę z chorobami zakaźnymi a w szczególności na instalowanie w przychodniach należycie wyszkolonych i dobrze płatnych opiekunek.

Dr. Kuhn zwrócił uwagę, że gruźlica jest objęta Polską Ustawą o zwalczaniu chorób zakaźnych, przeto wszelkie obowiązki Państwa i związków komunalnych, które ta ustawa określa, odnoszą się także do gruźlicy z wobec tego gminy powinny w wydatnej mierze uczestniczyć finansowo w walce z gruźlicą, która jest prowadzona w interesie miejscowej ludności.

Dr. Mikołajski reasumując wyniki konferencji oznajmił, że szczegółowy protokół wraz z wnioskami prześle do Ministerstwa Zdrowia Publicznego.

Pamiętajcie o uchodźcach z Ukrainy!

Z Teatru Wielkiego.

Rosyjski balet.

Przedstawienie baletowe, urządzone z okazji pobytu w Lwowie rosyjskich tancerzy: pp. Niny Kirsanowej i Aleksandra Fortunata przyniosło pewne ożywienie i urozmaicenie w szablony reperuar Teatru Wielkiego, a że wykonanie było dobre, przeto i sukces nie mały.

Zbyt krótki może balet pt. »Nair« układu baletmistrza A. Fortunata z muzyką Arenca, Arcesiego, Griega i Rimsk-Korsakowa skreśla nam w pantomimiczny sposób dzieje schwytej przez Egipcjan królowej syryjskiej Nair, w której zakochał się wódz Egipcjan Amosis. Porzuca ją jednak przez Amosisa żona Amwardas i w gardło nny przez Nair Nubijczyk posła awała zamknąć się i podsuwają oblębcy wodza w koszu z kwiatami jadowitą żmiej. od której ukaszynia Nair gwałt

Bezpretensjonalną tę historyjkę wykonali goście rosyjscy wraz z całym zespołem baletowym naszego teatru.

Partytę tytułową odtworzyła pni Nina Kirsanowa doskonale. Jest to tancerka obdarzona powabem, gracyą i wdziękiem, posiada przytem sztukę taneczną w znacznym stopniu a piękny i bardzo stylowy kostyum przyczynia się również niemało do wzmocnienia ogólnego wrażenia. Partner jej p. Fortunato celuje znowu w przybieraniu póż i węzłowate ruchy rąk jego są rzeczywiście poziwu godne. Obok tej pary obcych tancerzy godne miejsce zajęli również przedstawiciele naszego baletu pnie Burkaćka i Łozińska oraz p. Faliszewski. Zwłaszcza pna Łozińska jako kapłanka Niris (powszechną zwróciła na siebie uwagę tak ze względu na piękny taniec jak i doskonałą aparycję.

Całość wypadła bez zarzutu i nagrodzoną została ciepłym aplauzem. Orkiestrą dyrygował p. A. Stadler. (ap.)

Z sali sądowej.

Echa wojny polsko-ukraińskiej.

Lwów, 25. października.

Przed sądem przysięgłych odpowiadając w dniu wczorajszym Józef Biłas, b. żołnierz ukraiński, oskarżony o zbrodnię gwałtu publicznego. Tło tej sprawy przedstawia się jak następuje: W dniu 16. marca 1919, gdy wojska ukraińskie cofnęły się z Gródka Jagiellońskiego pod naporem wojsk polskich, do chaty Iwana Teluka wtargnął oskarżony w towarzystwie dwóch nieznanych żołnierzy ukraińskich i zaczął czynić ostre wymówki Hrvniowi Telukowi, że sprzyja wojskom polskim chociaż jest Rusinem a nawet, że strzelał do żołnierzy ukraińskich. Miano zapewnien Teluka, że jest niewinny, gdyż był chory na tyfus, wyprowadzono Teluka z chaty i po chwili go rozstrzelano.

Akt oskarżenia zarzuca oskarżonemu, że działaniem swym spowodował śmierć sp. Teluka. Oskarżony przyznaje, że w krytycznym czasie przebywał z swym oddziałem na przedmieściu czerlańskim, gdzie mieszkał Teluk, lecz w chacie jego nigdy nie był. Zaprzecza również, by w jakkolwiek sposób przyczynił się do śmierci Teluka.

Najbardziej obciążał oskarżonego ojciec Hrvnia Teluka, Iwan, ten w oskarżonym z całą stanowczością poznał tego, który syna, jego wyprowadził z chaty. Świadek Styżko, widział jak żołnierze rozstrzelali Teluka, nie może jednak stwierdzić, czy oskarżony brał udział w egzekucji.

Sędziowie przysięgli zaprzeczyli postawione im pytania wobec czego Trybunał uwolnił oskarżonego od oskarżenia. Prokurator zgłosił zażalenie ni ważności. Rozprawie prze odniczył s. Dworzak, oskarżał prokurator Laskowski, bronił adwokat Akser

Z sportu.

Czarni—Wisła 4:2 (1:1).

Na zakończenie sezonu i ku uczczeniu 500 machu rozegranego przez Klub »Czarni«, zaprosili »Czarni« do Lwowa »Wisłę«. Zarów o urzeczność jak i same zawody twardo były liczną publicznością na boisko. Po premowie i obciążeniu graczy panąkow mi meczami rozpoczęło grę. Od samego początku wykazywali »Czarni« przewagę nad »Wisłą«. W pierwszej części gry, wydawało się, że Czarni zawdzięczają swoją prze-

war» wiarowi, który wcale silnie dał w bramkę Wisły, ale po zmianie bramek okazało się, że przewaga Czarnych była bezwzględna, bo Czarni i w drugiej połowie grając przeciw wiarowi, byli stroną przeważnie atakującą. Gra odznaczała się przez cały czas bardzo żywym tempem, a mimo to była prawie doskonale »fair«, co należy z uznaniem dla obu drużyn podnieść.

Kilkanaście minut bardzo żywej gry miały bez rezultatu. Czarni bardzo często atakując, uzyskują kilka rzutów z rogu, z których jeden utracone im się zamieni w bramkę. Niebawem Wisła wyrównuje, a Czarni nie umieją wyzyskać kilku bardzo korzystnych pozycji. Po pauzie, obraz walki niezmieniony. Czarni atakują częściej, ale Wisła pierwszej udaje się zdobyć prowadzący drugi punkt.

Po dłuższej walce dopiero wyrównują znowu »Czarni«. U Wisły objawiać się zaczęła pewne zmęczenie. Napad jej gra bezplanowo i tylko pojedynczy gracze jeszcze wytrzymują tempo. Natomiast Czarni podwajają wysiłki i przechylają wreszcie zwycięstwo na swoją stronę.

U Wisły wyróżniały się tylko środek pomocy i obrona, reszta grała miernie, napad bez ambicji.

Napad Czarnych pracował dobrze, szczególnie prawe skrzydło, słaby był tym razem Szafarz. W pomocy doskonały Witkowski. Zwycięstwo zawdzięczają Czarni wybornej obronie.

NADESŁANE.

PODZIĘKOWANIE.

W. Panu Dr. ZDZISŁAWOWI HORODYŃSKIEMU zamieszkał we Lwowie przy ul. Tarnowskiego 22, Wiktorzy z Luszyckich SADOWSKIEJ z Poznania za troskliwą opiekę lekarską, pomoc i wyleczenie z ciężkiej choroby.

Hold nauce, talentowi, hold znakomitemu lekarzowi a przeczacnemu człowiekowi CZEŚĆ.

Dr. A. BRENNER

ordynuje w cierpieniach gruźliczych, ul. Sykstuska 47 od 2—5. Stosowanie lecznicze nowej metody biologicznej. 12616

Okulista Docent dr. W. Rejs

powrócił i ordynuje przy ul. Kościuszki 22 od 12¹/₂—3¹/₂. 12054

ZAKŁAD DENTYSTYCZNY

Dra. I. Uricha i Fr. Uricha

Kopernika 12, godz. ord. 9—1, 3—6. 12501
Inwalidom, Kalekom i cierpiącym na nogi poleca się 12250

Zakład Obuwia Ortopedycznego

L. Nowosada

absolwenta kursów zagranicznych

Lwów, Słowackiego 6.

Liczne polecenia P. P. lekarzy specjalistów.

Specjalista chorób skórnych i wenerycznych

Dr. N. Goldstein

były cew. Kliniki wiedeńskiej i berlińskiej
powrócił, ord. dla kobiet od 10—12, dla mężczyzn od 2—5, w niedziele i święta od 9—12.
Kraszewskiego 13. 2051

W kawiarni »de la Paix« 28. X. o godz. 10 wiecz. przez pomyłkę zabrano zarzutek, w której znajdowały się ważne papiery: paszport amerykański, uprasza się o zwrot dokumentów a szczególnie p. szportu za wynagrodzeniem Mp. 10.000 Hotel Astoria ul. F. zmierzowska u por. yera. 12646

OSTRZEŻENIE.

Dowiaduję się, że Ruben Heffler dla zachęcenia do kupna okazuje zamówi nie rzekomo przezemnie podpisane. Oświadczam więc, że nie u p. Hefflera nie kupięm.

Ju iusz Philip, Lwów
hurtowny sk. ad papieru

Podziękowanie.

Wielmożnemu Panu Prymaryuszowi szpitala Izrael

Drowi S. Ruffowi

za umiejętną, sumienne i bezinteresowne wykonanie ciężkiej operacji naszej matce i za troskliwą prawdziwie ojcowską opiekę składamy tą drogą najserdeczniejsze podziękowanie i »Bóg zapłać!«

12644

Habreichowi

KRONIKA.

Repertuar teatru Miejskiego.

W wtorek 25. października o godz. 7.30 „Traviata“, opera w 4 aktach Verdiego. Gościnnie wystąpi A. Wesolowski, artyści oper Petersburskiej i Moskiewskiej.

W środę 26. października o godz. 7.30 „Madame Butterfly“, opera w 3 aktach Pucciniego.

W czwartek 27. października o godz. 7.30 „Burmistrz ze Stylmondu“ dramat w 3 aktach Maeterlinka i „Nair“ balet w 2 akcie, gościnnie wystąpi A. Fortunato i N. Kirsanowej.

W piątek 28. października o godz. 7.30 „Madame Butterfly“ opera w 4 aktach Pucciniego.

W sobotę 29. października o godz. 3.30 pop. „Miód kasztelański“ komedia w 3 aktach Krąszewskiego, przedstawienie dla młodzieży szkolnej staraniem „Komitetu rozrywkowego dla młodzieży“.

W sobotę 29 października o godz. 7.30 wieczny wieczór ku uczczeniu 30-lecia pracy literackiej St. Przybyszewskiego „Śnieg“ dramat w 4 aktach Przybyszewskiego. Poprzedzi prelekcja prof. Geschwinda.

—II—

Repertuar Teatru Małego.

W wtorek 25. października o godz. 7.30 „Rozwój prof. Pytla“, groteska w 3 aktach B. Winawera.

W środę 26. października o godz. 7.30 „Rozwój prof. Pytla“, groteska w 3 aktach B. Winawera.

W czwartek 27. października o godz. 7.30 „Rozwój prof. Pytla“, groteska w 3 aktach B. Winawera.

W piątek 28. października o godz. 7.30 „Rozwój prof. Pytla“, groteska w 3 aktach B. Winawera.

—OO—

Repertuar Teatru Nowości.

W wtorek 25. października o godz. 7.30 „Rozwódka“, operetka w 3 aktach L. Falla.

W środę 26. października o godz. 7.30 „Hrabianka fox trotta“ operetka w 3 aktach R. Stolz.

W czwartek 27. października o godz. 7.30 „Rozwódka“ operetka w 3 aktach L. Falla.

W piątek 28. października o godz. 7.30 „Róża Stambułu“ operetka w 3 aktach L. Falla.

W sobotę 29. października o godz. 7.30 „Skowronek“ operetka w 3 aktach Lehara.

— Repertuar ukraińskiego teatru »Besidy« (Sala Byssnisk. »Saskiewicza 5«).

W wtorek dnia 25 października „Katarzyna“ opera Arkaśa.

W czwartek dnia 27 października „Szalawa“ komedia K. Glińskiego (z polskiego).

— Repertuar Teatru III-art. »Ulica Ossolińskich 10. Część koncertowa z udziałem Pp. Bronowskiego, Mirskiego, Noskowskiej, Wiklińskiego i innych. Ponadto »Miami« pastel sceniczny Hemara wykona Hanka Ordonówna. »Wizyta« piosenka W. Raorta, odtworzy S. Michałowski oraz jedno-aktowa operetka »Manewry wiosenne«.

Repertuar Biura Koncertowego M. Tuerka.

We środę 26. października Dymitr Smirnow I. Tenor opery w Paryżu, Petersburgu, Covent-Garden w Londynie,

Metropolitan Opera House w Nowym Jorku i t. d. 1270

— Egzekutywa Organizacji Syjonistycznej dla Galicji Wschodniej przypomina członkom Rady Partyjnej, że posiedzenie Rady Partyjnej odbędzie się dnia 1. i 2. listopada br., w sali Kahału ul. Bernsteina 1. 12. Początek posiedzenia dnia 1. listopada i to, nie jak mylnie w zaproszeniach podano o godz. 3-ciej popoł. lecz, o godz. 10-tej przedpołudniem.

— Egzekutywa Organizacji Syjonistycznej dla Galicji Wschodniej wzywa wszystkie komitety lokalne, jakoteż poszczególne ówczesne mężów zaufania, by natychmiast przysłali zebrane na fundusz organizacyjny kwoty. Ponadto komitety lokalne jakoteż mężowie zaufania winni w jak najkrótszym czasie wyodrębnić wszelkie należności funduszu organizacyjnego przypadającego na ich miasta.

— Biuro Palestyńskie we Lwowie, wzywa przebywających w Galicji Wschod. chalców z Ukrainy, którzy do 15-go września br. się zarejestrowali w powyższym biurze, by do dnia 7. wnieśli albo wprost, albo za pośrednictwem lokalnych referentów palestyńskich podania o udzielenie im pożyczki, mającej im umożliwić natychmiastowy wyjazd do Palestyny.

W podaniu należy wyjaśnić czy petent jest w posiadaniu już wizowanego paszportu, jaką kwotą własną rozporządza, wysokością pożyczki, a nadto muszą być dołączone do podania uwierzytelnione dokumenty, stwierdzające, że petent jest faktycznie chalcem i że zapodania jego zawarte w podaniu są prawdziwe. Podania wraz z załącznikami nadsyłać należy do 30 b. m. na adres biura sw. Anny 9.

— Balet »Nair«, który tak ogólnie się podobał wszystkim, wystawiony będzie w czwartek w Teatrze Wielkim z gościnnym występem znakomitych baletmistrzów pp. Kirsanowej i Fortunato oraz całego naszego zespołu baletowego. Po baletcie dramat Maeterlinka „Burmistrz ze Stylmondu“ z pp. Rychterówną, Konarską i Szkułdeńską w głównych rolach.

— Jubileusz Stanisława Przybyszewskiego. W sobotę 29 bm. Teatr Wielki urządza uroczyste przedstawienie ku uczczeniu 30-letniej pracy literackiej Stanisława Przybyszewskiego. Dany będzie „Śnieg“ którego próbnymi od szeregu dni kieruje sam autor. Sobotnie przedstawienie poprzedzi prelekcja prof. Geschwinda. „Śnieg“ wystawiony będzie w najstaranniejszej obsadzie i z całym piętyzmem należnym temu świetnemu dziełu. W przedstawieniu biorą udział pp. Barwińska, Wielandówna, Romanówna, Barwiński, Miłkna i Konarski.

Teatr lwowski pierwszy wśród teatrów polskich urządza jubileusz autora „Złotego Runa“.

Konferencja w sprawie w Wojewódzkim Urzędzie Zdrowia. W bieżącym tygodniu odbędzie się konferencja w Wojewódzkim Urzędzie Zdrowia w Lwowie w następujących sprawach:

W dniu 25. bm. sesja urzędowa znawców omówi projekt ministerjalny rozporządzenia w sprawie urządzenia hoteli.

W dniu 26. bm. odbędzie się sesja urzędowa w celu omówienia projektu rozporządzenia ministerjalnego o urządzeniu studzien.

W dniach 29. i 30. bm. będą narady urzędowe znawców i Lekarzy powiatowych Województwa nad projektem Instrukcji ministerjalnej dla Lekarzy powiatowych.

Przedmiotem tej ostatniej konferencji będzie wielkie zainteresowanie wśród Lekarzy urzędowych w całej Polsce. Na ten temat będą się toczyły w dniach 30. i 31. bm. dyskusje na ogólnym Zjeździe Lekarzy powiatowych, który zwołano do Poznania.

— Koncert Smirnow we Lwowie odbędzie się we środę 26 bm. Dymitr

Smirnow, mistrz sztuki śpiewackiej i najświetniejszy obok Szalajpina artysta rosyjski, jest zarazem jednym z najsławniejszych tenorów współczesnych. Występy jego w centrach muzycznych jak Paryż, Petersburg, Londyn, New-Jork i t. d. należą do największych sensacji dnia. Prześliczny głos i olśniewający sposób śpiewania — walory, którymi artysta dosłownie fascynuje słuchaczy. W Warszawie Smirnow w sezonie bieżącym śpiewał w przepelnionej olbrzymiej sali Filharmonii dziewięć razy.

— Odezyt Stanisława Przybyszewskiego urządza Biuro koncertowe Tuerka w piątek 28 b. m. Znakomity twórca trylogii »Homo sapiens« mówić będzie na temat »Z zagadnień o śmierci.«

Komunikat Z. T. S. L. i Śr. we Lwowie.

Hebrajski wieczór inauguracyjny, urządzony staraniem uczniów i uczennic Zakładów Z. T. S. L. i Śr. odbędzie się w sobotę 29. bm. w sali szkoły Kohna o godzinie 4-tej popołudniu. 12654

Bilety są do nabycia w Zarządzie, w dniu przedstawienia przy kasie.

— Gazety bankowej Nr. 17. zawiera następujące prace: Dr. Stanisław Garski — Maiden speech p. min. skarbu Michałskiego, Polonus — Rozmowa o marce polskiej, o złotym polskim i o czerwonym złotym, Dr. Emil Spät — Zobowiązania przedwojenne obywateli polskich a traktat w St. Germain, Tardus — O podatku gólowym, Przegląd giełdowy, Spis banków w Małopolsce, Przegląd ustaw i rozporządzeń i t.

— Zniesienie kary chłosty w szkołach państwowych. Z Poznania donoszą: Rozporządzenie ministerstwa oświaty bezwzględnie znosi karę cielesną w szkołach. Na papierze tylko. W gimnazjach poznańskich i pomorskich bicie praktykuje się w dalszym ciągu z niewiele mniejszym ferworem niż przedtem i to w najohydniejszej swej formie: policzkowanie uczniów!

— Elektryfikacja Ryszon le Cion. Zarząd kolonii Ryszon le Cion zawarł z konsorcjum przemysłowców z Pragi umowę w sprawie elektryfikacji i nawodnienia kolonii. Spodziewają się, że realizacja tej umowy podniesie w znaczny sposób życie gospodarcze kolonii.

— Dla poparcia ruchu budowlanego w Palestynie. Przybyły do Jerozolimy delegator »Canadian Gagnay« Balowski, oświadczył, że Żydzi kanadyjscy postanowili założyć bank budowlany w Palestynie z funduszem kapitałowym 1. miliona f. szt.

— Rozwój Tel-Awiwu. W lecie 1921 r. zbudowano w Tel Awiw 140 budynków, z tego 67 jedno, 22 dwa a 6 trzy piętrowych; 20 cawniej zbudowanych domów powiększono o jedno piętro, 25 zaś rozszerzono przez przybudowanie nowych ubikacji. Na ogół powiększyło się Tel Awiw o 730 ubikacji mieszkalnych, nie wliczając w to kuchni i łazienek. Na brzegu morskim zbudowano kąpiele i restauracje. Na ukończeniu są dwie nowe budowle: a mianowicie wielki hotel, budowany przez stowarzyszenie »Habonah« i fabryka koni w owocowych. Przeciętne koszty jednej paroli budowlanej wynoszą 200 funtów szt. Miłośnicy Tel Awiw inwestowali z własnych funduszy w budowie tej 140.000 ft. szt.

Wiadomości handlowe.

Lwów, 24 października 1921. W akcyach nieliczne obroty. Nafta 2400—2100, Parowozy 1575—1550. Wiedeń 135, Praga 44'00, Berlin 27'25.

Poza giełdą w wauatach i dewizach tendencja słaba.

Placono: Dolary amer. 4250, marki niemieckie 27'50—28'00, leje rum. 32'00, korony czeskie 46'00.

Teatr żydowski

We wtorek o godz. 8:30 pop. „Azarjah“ operetka w 4 akt. TEICHMANA

„MAŻ I ŻONA“

obraz z życia w 4 aktach Lalełera

dyr. S. M. GIMPEL
JĄGIELLOŃSKA 11. — 12653

Kursa Giełdy lwowskiej

z dnia 24 października 1921.

Bank akcyjny związkowy 280-4480	563-	600-
Bank dyskontowy we Lwowie 280-0	803-	—
Bank handl. w Poznaniu 1000-200	3600-	—
Bank hip. akcyjny 280-30	110-	1050-
Bank hip. zemeł. 280-28	423-	—
Bank Małopolski 280-35	675-	—
Bank powszechny kred. 140-7-	450-	—
Bank przemysłowy 280-28	650-	—
Bank ziemsk. kred. 280-35	650-	—
Akcje Tow. handl. i przem.		
Browary lwowskie 500-100	3000-	—
Tow. Chodorów 140-0	4300-	—
Tow. s.k. Kapalit 140-42	2500-	—
»Cmielów« fabryka porcelany 1000-	4900-	—
Fabr. Cementu »Portland Szczarkowat 14-28	—	—
Tow. akc. »Galicjan 490-300	18000-	—
Tow. Gafeta 140-2250	3500-	—
Tow. Górka 140-1540	10700-	—
»Oikos« Zakłady przem. drzewnego 1000-0	5955-	—
Warszawska Skawak. budowy »Parowozów« 500-0	1525-	1600-
»Patria« fabryka papierosów 1000-300	5200-	—
»Pezet«, Pow. Zakłady budowlane 500-00	1350-	—
Pociśk. Zakłady amunic. 350-00	1550-	—
Polski Glob 500-100	1200-	—
Polska Nafta 500-75	2050-	2450-
Polsk. Tow. handl. 140-21	1050-	—
Tow. Rakaszawa 140-56	5000-	—
Zakł. el. Sierasz. (wz. cm 14)-560	8000-	—
Wal. Zakł. gór. Sierasz. 140-0	11000-	—
Tow. Zieleniowski 140-42	7800-	—
»Zegluga Polska« 14-28	525-	—
Waluty.		
Rubla carska po 100 r.	500-	600-
„ „ „ po 500 r.	200-	250-
„ „ „ drobne	—	—
Rubla rumuńska (po 1000)	50-	70-
„ „ „ (po 250)	50-	50-
Rubla dumskie kierunki (po 40 i 20)	—	—
Karbowanie (po 100)	3-	5-
Grzywny (po 500 i wyżej)	6-	10-
1 frank franc.	270-	290-
1 frank szwal.	650-	700-
1 £ Sterling	15.00-	1600-
1 Dollar amerykań.	400-	400-
1 Dollar kanadyjski	3300-	300-
Marki niem. (po 1000)	2400-	2800-
„ „ „ po 1000	2300-	270-
„ „ „ drobne	2200-	2600-
Leł rumuński (500)	2600-	3200-
Leł rumuński drobne	2500-	3100-
Liry włoskie	150-	150-
Czeskie korony	4000-	4000-
Korony aust. niem. stemplowane	110-	140-
Dewizy:		
Wypłata na Londyn	15000-	16000-
„ „ „ na Paryż	280-	300-
„ „ „ na Zurych	610-	700-
„ „ „ na Praga	4300-	4800-
„ „ „ na Wiedeń	12500-	145-
„ „ „ na Berlin	21000-	2900-
„ „ „ na Nowy Jork	3900-	4100-
„ „ „ na Medyolan	140-	160-
„ „ „ na Bukareszt	2800-	3400-
Kata bankowy		
Stopa eskontowa P. K. K. P.	7%	

Kursa Giełdy krakowskiej.

Kraków, 24. października 1921.

P. T. H. I—III. 1000—1100, Impex 350	400, Polski Glob 1200—1400, Zegluga Polska 450—500, Zieleniowski 7800
8300, Parowozy 1800—1500, Trzebinia fabryka maszyn I—III. 3900—4100, Lemiesz 8000 10000, Automotor 1800—2000	Polska Nafta 2100—2300, Sierasz. el 2500—3000 Oikos 0000—0000, Pezet 1800
1500, Trzebinia tuszcz. 5000—5300, Krakus 4000—4200, Cmielów 0000—0000	Górka 10800 11000, Sierasz. 11200—11800
T. P. G 7000—7500, Chodorów 4800 4800, Pociśk 1800—1500.	Dolary ameryk. 8600—4000, marki niem. 2800—2800, korony austr. 110-140

kor. czechosł. 4000—4500, franki fr. 260, 300, dolary kanad. 0000—0000, franki szwajc. 000—000, franki belgijskie 000—000, funty szterl. 00000—00000, korony węg. 0.00—0.00, lei rum. 0000—0000, kor. szwedzkie 000—000, liry włoskie 000—000, kor. duńskie 000—000, kor. norweskie 000—000, m. fińskie 0000—0000, flor. Lollenderskie 0000—0000

Kursa giełdy warszawskiej.

Warszawa 24. października 1921.
Dolary am. r. 4050—4000, franki franc 800 00 funty szterlingi 13600, marki niem 2450, Berlin 2400—2350, Londyn 15700—15600, N Jork 4040, Paryż 385—295, Praga 4300—4150, Wiedeń 130—12250, Nafta 2300.

Kurs dewiz.

Zurych. (Pat.) Kursa początkowe dewiz z dnia 24 b. m. Berlin 310, Praga 565, Nowy Jork 538—, Austr. noty kor. stempl. 021, Budapeszt 060, Bukareszt 380, Wiedeń 027, Medyolan 2110, Zagrzeb 180, Warszawa 013, Paryż 39.10, Londyn 2122.

Zurych. (Pat.) Kursa końcowe dewiz z 24. bm. Berlin 315, N. Jork 54000, Paryż 3910, Bruksela 3805, Sztokholm 12570, Madryt 0000, austr. korony stemplowane 020 Budapeszt 060, Bukareszt 390, Wiedeń 027, Holandia 18450, Londyn 2125, Medyolan 2110, Kopenhaga 10100, Chrystiania 7210, Buenos Aires 0000, Warszawa 013, Praga 565, Zagrzeb 175.

Kurs marki polskiej w Wiedniu.

Wiedeń. (Pat.) W obrotach prywatnych płacono dziś za markę polską 85—91.

NADEŚLANE.

Z okazji zaręczyn kochanej siostry i przyjaciółki Reginy Donn z p. Henrykiem Karpem zasyłają serdeczne życzenia jasnej przyszłości
12631 Otylia, Mundek, Eda, Pepa.

Regina Donn Henryk Karp
zaręczeni
12630 Lwów w październiku 1921.

Michał Greiff Amalia Rosenstock
Mielnica Korolówka
12640 zaręczeni w październiku 1921.

DOBNE OGŁOSZENIA

INTERESA HANDLOWE.

Spółnika z kapitałem 1—2 mil. Mp. do dobrze prosperującego magazynu obuwia na principalnej ulicy poszukuje natychmiast. Zgłoszenia pod »Natychmiast« do Biura ogłoszeń i dzienników Scherera pasaż Hausmana. 12629

Przystąpię z większym kapitałem do przedsiębiorstwa przemysłowo-fabrycznego. Zgłoszenia listowne pod »Praca« do Biura ogłoszeń Scherera, Pasaż Hausmana. 12603

MAŁŻEŃSTWA.

Bardzo przystojna inteligentna panna z dobrego domu, z urzędem mieszkańcem z czterech pokoi z komfortem w śródmieściu z kompletną wyprawą 1—2 milionów Mp. w gotówce z powodu braku znajomości wyjdzie za mąż za męczyznę na wyższym stanowisku. Tylko poważne zgłoszenia pod »Nadzwyczajna gospodyni« do Administr. »Chwila«. 12650

POMOC LEKARSKA.

Dr. Maksymilian Roller

Lekarz chorób dziecięcych. Szczepienie w godz. ord. od 2—4-tej KLEPAROWSKA 4. 12052

NAUKA WYCHOWANIE.

Profesor a imnazynia udziela lekcji francuskiego języka praktycznie i teoretycznie. Mochnackiego 26 l. 12 między 4 a 5-tą popołudniu. 1241

ROŻNE.

Bacznosc i fabryka kapeluszy J. Gottlieba we Lwowie (pl. Strzelecki 15) przyjmując do prze-fasonowania kapelusze damskie, męskie według najnowszych fasonów. Dla przejezdnych wykonuje w 24 godzinach. 12122

Kapelusze Pań i Panów przerabia na najnowsze fasony. Pierwsza Krajowa Fabryka Kapeluszy Rudolfa Neuwelta, Lwów, Balonowa 3. 4190

Fortepian i Pianino w dobre ręce do wypozyczenia ul. Zimorowicza 10, parter od 4—6. 12632

WOLNE POSADY.

Agent placowy poszukiwany. Bracia Grosskopf i Ska, Pasaż Hausmana 3. 12591

Centrala Keren Hajesod poszukuje stenotypistki. Zgłoszenia przedpołudniem wyjąwszy soboty i święta żydowskie u gen. sekretarza ul. św. Anny 9. 12564

Panna do trojga dzieci potrzebna natychmiast. Zgłoszenia pod »Dobra posada« do Biura ogłoszeń Scherera, Pasaż Hausmana. 12356

Poszukuję starszej kobiety lub panny do 1/4 rocznego dziecka i do gospodarstwa. Zgłoszenia Sob.:l, Tatarska l. 2 l. piętro od 1—4. 12559

Uczciwa kobieta znajdzie umieszczenie, wikt i wynagrodzenie przy starszej osobie. Dr. Silberstein, Sykstuska 34. 12655

POSAD POSZUKUJA.

Dwie zdolne słuch. fil. poszukują lekcji albo korepetycji. Specjalność: matematyka. Wiadomość pod S. L. w Administracji »Chwila«. 12627

Asystent farmacji poszukuje posady ewentualnie na prowincyi. Adres: Pineles Zygmunt, Stanisławów. Kamińskiego 21. 12642

Koncyplent z egzaminem adwokackim poszukuje posady we Lwowie lub na prowincyi. »Hennige« Biuro ogłoszeń Sokołowski i Ska, Lwów, Jagiellońska 7. 12651

KUPNO-SPRZEDAŻ.

Kamienica dwu-piętrowa, sad, ogród do sprzedania. Wiadomość Zielona 32, drzwi 6, II piętro od 3 do 5 popołudniu. 12641

Sprzedam urządzenie sklepowe i restauracyjne Filip Tannenbaum, Lwów, Jakóba Hermana 7. 12635

KOMUNIKATY

Który z powracających z niewoli rosyjskiej zna miejsce pobytu syna mego Salomona Kimla, po ojcu Katz, raczy łaskawie donieść Baruchowi Katzowi, Monasterzyska. 12639

Ogłoszenia.

Kompletne urządzenie SKLEPOWE

do sprzedania. — Zgłoszenia: Bracia Wiedhopf, Pasaż Fellerów. 12668

Pług motorowy

w bardzo dobrym stanie oraz 12619

Karoserya dwuosobowa tanio do nabycia w Zakładzie mechanicznym B. CHUWEN i N. ARNOLD Lwów, ul. Fredry 1. 2.

Powiększenie kapitału udziałowego „Targów Wschodnich“.

W wykonaniu uchwały Walnego Zgromadzenia udziałowców „Targów Wschodnich“ we Lwowie, Spółki z ogr. odpow., dnia 13-go lipca 1921 r. — i uchwały Rady Nadzorczej z dnia 17-go października 1921 r. przyjmuje się dalszą subskrypcję na udziały „Targów Wschodnich“, Sp. z ogr. odp. we Lwowie, a to dla udziałowców, którzy się zgłoszą do dnia 1. grudnia 1921 r. po 10.000 Mkp. za jeden udział. Nerozrebrani w ten sposób udziały przyznawać się będzie nowym udziałowcom po 12.000 Mkp. za jeden udział.

Subskrypcję przyjmują aż do odwołania Biuro „Targów Wschodnich“, oraz wszystkie Biura lwowskie. W powyższych instytucjach można przejrzeć statut „Targów Wschodnich“ i podpisać pełnomocnictwo. Legalizację dodatkowych zgłoszeń i wpis do rejestru przeprowadzi kancelarya notaryalna Franciszka Sobols, Lwów, ul. Jagiellońska 12.

Zarząd „Targów Wschodnich“.

12456

TO NIE **BAGATELA**

PREMJERA! PREMJERA!

Gdy liście spadną...

Staje się zimno...

Obraz z życia powtarzający się co roku...

OSOBY

niewystępują.

Zakłady	Pończochy
Sweatery	Skarpetki
Zawijanki	Pończoszki dziecięce
Szale	Rękawiczki
Czapki	Szytopy
Plеды	i t. d.

Dzieje się obecnie w „Domu Pończoch“, Jagiellońska 11.

Tańce układu Faliszewskiego najlepiej udają się w naszych jedwabnych pończochach.

POCZĄTEK punktualnie o 9 rano koniec po wyczerpaniu zapasów

ETYKIETY

wszelkiego rodzaju poleca i wykonuje

LITOGRAFIA

Lwów, ul. Św. Michała 4
boczna Kościuski, 12761

Złote oarączki ślubne

14 karat. sztuka Mk. 500
za tona. Złoto po karale dłażony lub w żubnie za stary.

JUBILER
H. MANDL
KOPERNIKA 14.
naprzeciw klasztoru Kopernika 12118

WOLNE POSADY.

Panna inteligentna poszukiwana na 2 godziny przed południem do dziewczynki 6-letniej. Zgłoszenia od 2—4 Brilowa, Podleskiego 10. 12613

Praktykant zostanie przyjęty do księgarni Wilhelm Klappera, Bator-go 30 12647

Przybory szewskie

po cenach konkurencyjnych poleca

Morsel & Perlestein, Lwów, Rzeźnicza 14. 12608

Bony (Niemki)

do dzieci poszukuje. Zgłoszenia: Listopada 3 III. na lewo. 12603

Adwokat Dr. Scharf w Delatynie poszukuje koncypienta.

Posada natychmiast do objęcia. 12634

Hurtownia pasów, szczeliw, węży etc.

Biuro „ZENIT“ Sp. z ogr. techn. odp.

Kraków, Szpitalna 7

dostarcza we większych ilościach ze składu:

- 1) węże parciane 1—2"
- 2) pasy skórzane wiedeńskie i wielbłądzkie
- 3) Klugerit
- 4) suche sznury asbestowe angielskie
- 5) taczki „Tyrolite“
- 6) węże i piły gumowe etc. 12633

Za Brylanty, Złoto, SREBRO, DYAMENTY, PLATYNĘ.

PLACI NAJWYŻSZE CENY

Zegarmistrz S. ALTHOLZ, Lwów, Pasaz Hausmana 5
wejść przez ulicę Sykstuska Nr. 6. 10146

TYLKO u MANNERA!!!

Zawijanki wełniane podwójne we wszystkich kolorach

MK. 5.300 — poleca poki zapas starczy o o o o

Lwów, Sysztuska 2. 12589

ARTYKUŁY ELEKTROTECHNICZNE

jak żarów i, materiał instalacyjny, motorki i t. d. można nabyć hurtownie w firmie 12556

KRAUS i RABINOWICZ
LWÓW, ul. STANISŁAWA 2. 1256

Adolf Kauch, Drohobycz, Zupna 9

otrzymał świeży transport naczyń porcelanowych w wiekim wyborze, hurtownie i detalicznie w cenach najniższych. 12304

דורסים לשפה העברית

Zy munlows a 17.

התגלת דורסים ביום ד' 26 תמוז
אקוור בש. 7% בערב. להורים ול בת
אגודת סידים 2-2 Św. Anny 9 12645

MOTOR Diesel 80 HP. kompletny,

dostarczy tania firma PION, Lwów, Lwowska 48 tel 476. 12652

Koncesyonowane przez Radę szkolną

KURSA HANDLOWE

DLA DOROSŁYCH

Lwów, ul. Łyczakowska 34

Wpisy na nowy **Wieczorny kurs** obejmujący buchalterię, rachunki kupieckie, korespondencję i technikę handlu prowadzony przez wybitnych fachowców odbywają się codziennie od 4—5 popoł. do 29. b. m. Nauka od 7—9 wiecz. — Równocześnie odbywają się wpisy na 3 miesięczny kurs 1.659

STENOGRAFII POLSKIEJ

prowadzony przez długoletnią i wytrawną sędzią pedagogiczną popoł. i wieczorem kurs rozpoczyna się 29. b. m. Specjalna metoda dla osób starszych

Reklamowy tydzień

o 30% tańiej, niż wszędzie!

BLUZKI crepdechin, markizet, wełniane i flanelowe,
SUKNIE crepdechinowe, jedwabne, wełniane i flanelowe,
SZŁAFROKI flanelowe w kolorach,
SPODNIC granat. i czarne plisow. od 4000 Mp. — poleca 12657

A. KOBER Lwów, Sienkiewicza 2, II. p. róg pl. Maryackiego.

Lokomobila

na przegrana parę 45/60 HP. prawie nowa, Gater Horyzontalny kompletny

Cyrkularka automatyczna (z dwoma piłami).
W łce młyńskie „Lutra“ 300 800
Motor benz. 6 8 HP. 12943

z natychmiastową dostawą **SPRZEDA**
„TOPAS“ LWÓW, Praszewskiego 19a.

KORZYSTAJCIE z niski cen!

Zakłada szysto wełniane	Mp. 12.8 0
Zakłada czysto haftowane	Mp. 16.500
Garnitunki dziecięce wiedeńskie	Mp. 12.800
Zawijanki wełniane	Mp. 5.800
Suknie wełniane	Mp. 5.300
Spodniczki w lniane	Mp. 3.000
Koszule praktyczne	Mp. 2.200
Majtki szyfon. i Reformy trykot.	Mp. 1.450
Pończochy półjedwabne w kolor.	Mp. — 750
Bluzki markizetowe długie	Mp. 2.7 0
Bluzki markizetowe Rewersa	Mp. 3.500
Bluzki mark. crepdech. i jedwabne	Mp. 5. 00
Szłafroki flanelowe	Mp. 5.200

poleca **Magazyn MANNERA**
LWÓW, SYSTUSKA 2. 12413

Norwegskie śledzie

Solone dostarcza natychmiast wagonami loc ka da stacya w Polsce Towarzystwo Handlowo Bankowe

W Lwowie, ul. Belowskiego 1. 6 I. p.

Redaktor odpowiedzialny: Dr. Jerszon Zipper
Drukarnia Lwowska, Lwów, Kopernika 11.

Nakładem Spółki ogr. poręką „Chwila“